

Diarienummer: BMN-2024/27

Handläggare: Sofie Viksten Engfors, handläggare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Motion 2024:01 från Peter Bergkvist (MP) PFAS-föroreningar i Knivsta

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämndens förslag till kommunfullmäktige:
Kommunfullmäktige anser att motionen är besvarad.

Sammanfattning av ärendet

En motion har inkommit som föreslår att Knivsta kommun ska publicera mer information om PFAS-föroreningar och provtagningar på Knivsta kommuns hemsida, att kommunen bör ombesörja provtagning av fisk i berörda vatten samt att kommunen ska ge vägledning och stöd till Knivstas boende gällande PFAS. Bygg- och miljönämnden gör bedömningen att PFAS-föroreningar bevakas via den ordinarie miljöskyddstillsynen, att hemsidan inom kort kommer att uppdateras med mer omfattande information samt att inventeringar och provtagningar sker via Länsstyrelsen i Uppsala län. För att formulera kostråd för självfångad fisk i fler vattendrag behöver ny provtagning genomföras. I nuläget finns inte pengar avsatta i budget för att genomföra provtagning av fisk inom kommunen.

Ärendets uppkomst och historik

Motionen anmäldes på kommunfullmäktiges sammanträde den 25 april 2024, § 40. Eftersom ämnet för motionen berör Bygg- och miljönämndens område remitterades den till Bygg- och miljönämnden för beredning.

Bygg- och miljönämnden har berett ärendet.

Rättslig utredning

Lagstöd

Miljöbalken

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

Park- och naturenheten har undersökt kostnaderna för att samla in och analysera prover från fisk. Som prisexempel kostade det Uppsala kommun ca 90 tkr att samla in och analysera prover på fisk från 3 mätplatser i kommunen. Budgeten för Knivstas nuvarande provtagningsprogram, där PFAS inte är inkluderat, ligger på ca 70 tkr.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Samlad bedömning

Under 2024 hanterades PFAS-problematiken som en del av den ordinarie tillsynen av miljöfarliga verksamheter som hanterar ämnen innehållande PFAS. Kommunen är med i ett nätverk för handläggare inom förorenad mark och har även aktiv kontakt med Länsstyrelsen kring dessa frågor. Länsstyrelsen har även ett par pågående PFAS-saneringsprojekt i kommunen och har informerat om planerad PFAS-provtagning i mark och grundvatten på ett flertal platser i kommunen under 2025.

Under 2024 anordnade Länsstyrelsen i Uppsala län en handläggarträff där just denna problematik och olika tillsynsobjekt i Knivsta kommun togs upp. Som en följd av detta så kommer miljö- och byggenheten att arbeta mer inriktat med PFAS under 2025 vilket har möjliggjorts genom den resursförstärkning (rekrytering) som miljö- och byggenheten har erhållit. Miljö- och byggenheten har under 2025 planerat för att rikta in sig på att tilläggsinventera kända objekt där PFAS är bekräftat eller misstänks förekomma. Detta följs sen upp i enlighet med miljöbalken och annan tillämpningsbar lagstiftning.

Parallellt med tillsynen så kommer hemsidan att uppdateras med mer information om PFAS, inte minst genom att förtydliga vem som bär ansvaret för att provta och åtgärda eventuella PFAS-föroreningar i dricksvatten och mark. Miljö- och livsmedelsinspektörerna besvarar givetvis även inkomna frågor om detta från allmänheten.

Mälarens vattenvårdsförbund har ombesörjt provtagning av PFAS i abborre från Ekoln år 2021. Utifrån ett tolererbart veckointag av fyra olika PFAS visade analysen att en vuxen person kan äta ca 64 gram abborre per vecka om den är fångad i Ekoln, medan ett barn kan äta ca 9 gram per vecka. Denna information kan skrivas ut på Knivsta kommuns hemsida som ett kostråd.

I övrigt har det inte tagits några prover för PFAS i fisk inom kommunen. För att formulera kostråd för självfångad fisk i fler vattendrag behöver därför ny provtagning genomföras. Innan eventuell provtagning påbörjas behöver det utredas huruvida fiske bedrivs i potentiellt förorenade områden.

Den samlade bedömningen är därmed att motionen om PFAS-föroreningar är besvarad.

Den samlade bedömningen har stämts av inom samhällsbyggnadskontoret. Miljö- och byggenheten samt Park och naturenheten ställer sig bakom denna bedömning.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2025-03-07

Motion 2024:01 från Peter Bergkvist (MP) PFAS-föreningar i Knivsta 2024-01-16

Beslutet skickas till

Akten

Jenny Rydåker
Samhällsbyggnadschef

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☒

Nej ☐

Beslutet påverkar barn då det omfattar kostråd.

2. Hur har barns bästa beaktats?

Genom att föreslå utökad information på hemsidan gällande kostråd kring PFAS.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☒